

Vlaams
Parlement

vergadering **C145**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 4 februari 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de racismelabeling en -censuur in de Gentse stadsbibliotheek – 1565 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over BRUSK, de nieuwe museale site in Brugge – 1599 (2020-2021)	6
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de vijfjaarlijkse beleidsaudit van de Nederlandse Taalunie – 1602 (2020-2021)	11
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de aanvraag van kunstprojecten als eenmanszaak – 1613 (2020-2021)	17
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de belasting op verenigingswerk in de sociaal-culturele en de amateurkunstensector – 1632 (2020-2021)	18
VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de toekenning van subsidies aan politiek (links) activisme in het kader van het sociaal-cultureel volwassenenwerk – 1641 (2020-2021)	23

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de racismelabeling en -censuur in de Gentse stadsbibliotheek – 1565 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister-president, u hebt eind januari wellicht ook uitgebreid in de media zien verschijnen dat de stadsbibliotheeken van Gent binnenkort een racismewaarschuwing zullen meegeven aan verschillende boeken. Waar sommigen aan extremistische literatuur denken, denkt het Gentse stadsbestuur aan boeken van Pippi Langkous en dergelijke.

Met het hele dekoloniseringstraject in het achterhoofd wil het Gentse stadsbestuur zo veel mogelijk de bibliotheken 'dekoloniseren', waarbij men jonge kinderen wil behoeden voor stereotiepe beelden. Dat is jammer genoeg nog niet alles, collega's. In 'Dekoloniseer mijn stad', een rapport dat in Gent momenteel op tafel ligt, wil men ook nog quota bij aanwervingen, verplichte lessen in antiracisme als voorwaarde om subsidies te krijgen, Zwarte Piet moet uiteraard verdwijnen en men wil zelfs boeken bannen die volgens de linkse goegemeente racistisch zouden zijn. Een boekverbranding is niet meer veraf. En dat is nog maar het topje van de grote ijsberg. Men is er nog niet volledig uit op welke manier men precies te werk wil gaan, maar hoogstwaarschijnlijk zal men starten met bepaalde labels en racismewaarschuwingen.

Minister-president, ik zit hier niet alleen als parlements lid, maar ook als bezorgde Gentenaar.

Hoe evalueert u dit initiatief en dergelijke evolutie in het licht van onze cultuur en onze vrijheden? Passen dergelijke initiatieven in een gezonde democratie? Hebt u al contact opgenomen met het Gentse stadsbestuur over deze censuur en labeling? Welke informatie hebt u over dit initiatief? Zult u desgevallend contact opnemen met het Gentse stadsbestuur om hen te vragen af te zien van dit beleid dat cultuurele uitgaven waar duidelijk niets mis mee is, stigmatiseert en problematiseert?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Als minister van Cultuur vind ik vrije meningsuiting en objectiviteit nog steeds heel belangrijk in een openbare bibliotheek. Het is echter zo dat sinds 2016 de openbare bibliotheken geen bevoegdheid meer zijn van de Vlaamse Gemeenschap. De financiële middelen zijn toegevoegd aan het Gemeentefonds en de lokale besturen beslissen dus zelf hoe ze die middelen besteden. Lokale besturen hebben daarnaast volledige autonomie over de collectievorming van hun openbare bibliotheek. Ik stel dan ook voor dat deze vraag wordt voorgelegd aan de Gentse gemeenteraad.

Deze thematiek kwam al aan bod bij de vraag over de vernietiging van kinderboeken waarin Zwarte Piet wordt afgebeeld.

Ook toen gaf ik aan dat het niet aan mij is om te bepalen welke boeken in de bibliotheken aanwezig mogen zijn, maar dat het uiteraard niet de bedoeling kan zijn dat bibliotheken systematisch boeken weigeren omwille van ideologische redenen. Dat is voor Zwarte Piet zo en dus ook voor de dekolonisatie en Pippi Langkous. Ik zal er wel degelijk op toezien dat er op dat vlak geen systematische zuivering van de bibliotheken gebeurt. Strikt genomen is dit niet mijn bevoegdheid, en moet dit in de Gentse gemeenteraad worden besproken.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister-president, dank u voor uw antwoord, al stelt het mij toch enigszins teleur. Ik weet uiteraard dat dergelijke bibliotheken geen Vlaamse bevoegdheid zijn. Maar ik vind toch dat u vanuit uw functie, als minister-president en met uw gezag, toch eventueel contact zou kunnen opnemen met het Gentse stadsbestuur. Dat heeft daar nog geen vraag over gekregen. Hebt u al contact opgenomen met hen? Welke informatie heeft u over dit initiatief? En op welke manier zult u ingrijpen mocht men toch boeken verbannen uit de bibliotheek? Want dat ligt wel degelijk op tafel. Dat staat wel degelijk in het rapport 'Dekoloniseer mijn stad'.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Mevrouw Blancquaert noemt zichzelf een bezorgde Gentenaar. Ik ben ook een bezorgde Gentenaar, wanneer ik zie dat een commissie Cultuur compleet wordt bezaaid met fake news. Ik word daar in- en intriest van. Mevrouw Blancquaert, u durft hier een vraag te stellen die op geen enkel feit is gebaseerd. U trekt het hele verhaal hier compleet op flessen. Dit gaat niet over uitspraken of daden van een stadsbestuur. U weet dat maar al te goed, mevrouw Blancquaert. Het gaat hier over een rapport dat door een groep van mensen is opgeleverd met het oog op dekolonisering. Dat rapport wordt ten gronde besproken met de gemeenteraad, zoals het hoort. Na dat debat zal het stadsbestuur zijn conclusies trekken.

We hebben hier al de discussie gevoerd over Zwarte Piet. Mocht er sprake zijn van censuur, dan ga ik ervan uit dat de minister-president zal optreden. Ik kan mij voorstellen dat u minder vertrouwen hebt in het Gentse stadsbestuur dan ik, maar wees er toch maar zeker van dat men nooit dergelijke zaken zal doen. Wat het schepencollege wel heeft gezegd, is dat men de bibliotheek wil laten bekijken of er boeken nodig zijn die een bepaalde duiding zouden moeten geven. We spreken hier niet over een label. De naam Pippi Langkous is zelfs over niemands lippen gekomen. Ik weet niet waar u dat haalt.

Ik wil het debat voeren in de themacommissie, waar het hoort, en op basis van de feiten en de daden die het stadsbestuur al heeft gesteld. Dat is tot op vandaag totaal niet het geval.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, dank u voor uw antwoord. Ik denk dat we dit soort antwoorden, waarbij de autonomie van lokale besturen met toch wel enige Vlaamse inbreng of belang ter sprake komt, nog wel meer zullen krijgen. Die autonomie is echt wel heilig. Maar dit terzijde. Ik ga wat enthousiasme binnenbrengen over dit project.

De hele situatie van de dekolonisatie is een jonge wetenschap. Zoals we uit de ervaring met covid weten, moet een jonge wetenschap kunnen experimenteren. Ik ben dan ook bijzonder blij dat de stad Gent, met haar rijke historische verleden, de politieke wil heeft om de dekolonisatie aan te pakken, en dan vooral met een bijzonder goed onderbouwd instrumentarium, zoals de universiteit en zeker ook de stadsbibliotheek De Krook, die een heel goede reputatie heeft. Met dat experiment en met dit zoeken naar oplossingen voor deze toch wel zeer belangrijke problematiek nemen zij daarin het voortouw. Ik ben daar heel blij mee. Minister-president, ik roep u op om dit experiment wél goed te volgen en te bekijken wat daar uitkomt. Ik ben ervan overtuigd dat dit een trial-and-error wordt. Zij geven dat zelf ook toe, dat het niet eenvoudig zal zijn.

Ik vind dit een belangrijk onderwerp. Ik werd zelf als tiener geconfronteerd met bijzonder merkwaardige leesstukken van Sjors en Sjimmie en De Rode Ridder, enzovoort. Iedereen hier weet hoeveel invloed de ervaringen van het begin van je leefperiode kunnen hebben. Daarom vind ik dit een heel belangrijk experiment, dat, wat mij betreft, mits evaluatie en grondige doorlichting en overleg met de betrokkenen, uitbreiding zou moeten krijgen in heel Vlaanderen. Dat is het standpunt van Groen.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Collega Blancquaert, u stelt de vraag of dergelijke initiatieven in een gezonde democratie passen. Wanneer ik heel uw vraagstelling hoor, heb ik de indruk dat u heel selectief aan cherrypicking doet binnen wat er van dit plan bekend is, en dat is nog zacht uitgedrukt. Ik vind dat collega D'Hose het beter zei: het is gewoon fake news gaan verspreiden. Als we heel even naar de inhoud kijken – wat ik daarvan heb begrepen – dan gaat het hier om een oproep en een voorstel om duiding te voorzien bij die boeken en niet om boeken uit de rekken te halen of om aan zuivering te doen, helemaal niet. Maar het gaat ook meer om te bekijken of er naar de toekomstige uitbreiding van de collectie ook rekening gehouden kan worden met de diversiteit in het aanbod. U zegt zelf dat het een openbare bibliotheek is en u zit hier zagezegd als bezorgde Gentenaar. Een openbare bibliotheek moet er natuurlijk zijn voor elke Gentenaar. Dan lijkt het mij goed dat de diversiteit van de stad ook in het aanbod naar voren komt. Diversiteit is iets heel breeds, dat gaat ook over mensen met een beperking die in die boeken voorkomen, nieuwe gezinsvormen, transgenders, enzovoort. Dus ik zou eigenlijk die vraag aan u willen terugstellen: vindt u dat plan, dat idee, die uitbreiding van de collectie, een gezonde zaak voor de democratie? We kunnen geen rechtstreekse vragen stellen aan collega's, maar daar ben ik wel benieuwd naar.

Dan zou ik ook aan u, minister-president, willen vragen – al ken ik van u wel het antwoord, denk ik – als principiële vraag of het inderdaad goed is voor onze gezonde democratie dat die veelheid en diversiteit in onze bibliotheekcollecties aanbod komt. Want het is zoals collega Pelckmans zegt: zeker jonge kinderen vormen op die leeftijd al een beeld van de wereld. Dat zij dan ook al onmiddellijk gevoed worden en invloeden en prikkels krijgen over wat die diversiteit in onze samenleving op alle vlakken is!

Marius Meremans (N-VA): Ik moet eerlijk zeggen dat ik, toen ik het las, ook wel het gevoel had: gaan we er niet over, slaat de klepel niet door? Ik denk dat de redelijkheid overall toepasbaar is. Ik heb ook de uitgever gehoord die de Pippi Langkousboeken verspreidt en gehoord dat men daar al inspanningen gedaan heeft om een aantal termen te moderniseren. Voor een stuk volg ik daar ook mijn fractie in Gent in, dat bij de bevolking wel het gevoel leeft: slaat de klepel niet door? Dat je een aantal onderzoeken doet, dat je daarnaar kijkt, daar ben ik het mee eens. Maar we moeten toch wel opletten en daar communicatief en zeer omzichtig mee omgaan. Het gaat volgens mij soms wel eens de verkeerde kant uit. Je kunt woke zijn, maar je kunt ook 'overwoke' zijn. Dat is gewoon een bemerking die ik maak.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik denk dat er nog twee vragen in mijn richting gekomen zijn. Ten eerste, mevrouw Blancquaert: neen, ik heb geen contact gehad met het Gentse stadsbestuur hierover. Ik denk dat dat in deze fase ook nog niet mijn rol is. Ten tweede, mijnheer Van de Wauwer: ik denk dat in een openbare bibliotheek alle boeken moeten terechtkunnen die niet bij wet verboden zijn en dat het aan de inrichtende macht van een bibliotheek is om de collectie samen te stellen. Alles wat niet bij wet verboden is, kan in principe in een openbare bibliotheek.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Mevrouw D'Hose, ik apprecieer het niet dat u mij een beetje gaat betichten van fake news. Dat op zich is fake news, dat klopt niet. U bent zelf blijkbaar niet helemaal op de hoogte. De stad Gent heeft eind 2019 zelf beslist om een werkgroep op te richten om na te denken over hoe Gent gedekoloniseerd kan worden. Die komen nu met dit rapport dat op de bank ligt en besproken moet worden.

Collega Van de Wauwer, ik heb geen enkel probleem met geen enkel boek, zoals de minister-president ook correct aanhaalde. Ik ben zelf fervent boekenfanaat en ik lees ook boeken die helemaal niet onder mijn overtuiging vallen. Ik vind het dus een beetje bizar dat u mij daar ook van zou betichten, dat ik dergelijke boeken zou willen bannen uit de bibliotheek.

Ik denk dat ik hier net een oproep doe om geen enkel boek te bannen, en geen racismewaarschuwingen op kinderboeken te gaan aanbrengen.

De voorzitter: Ik zou zeggen: 'Allemaal naar de bib!'

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over BRUSK, de nieuwe museale site in Brugge – 1599 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Goeiemorgen, minister-president, collega's, beste vrienden van cultuur, ga nog niet naar de bib, want er staan nog wat vragen op de agenda vandaag. Nu is het er eentje van mij, inderdaad over BRUSK.

Uiterekend op het ogenblik dat duidelijk werd dat de Vlaamse Regering noch de politieke wil, noch de centen heeft om een semifysiek museum van de Vlaamse geschiedenis en cultuur in de steigers te zetten, werd bekendgemaakt dat diezelfde Vlaamse Regering het niet onaardige bedrag van 27 miljoen euro klaar heeft voor de bouw van BRUSK, een nieuwe, flexibele inzetbare museale site naast het Gruuthuusemuseum. Het zal u wellicht niet verwonderen dat dit dossier bij mij dan ook een paar vragen oproept.

Minister-president, in hoeverre en op welke wijze waren u, uw kabinet of administratie betrokken bij de voorbereidingen en toewijzing van dit project?

U hebt sinds uw aantreden, bij herhaling zelfs, aangegeven dat er bespaard moet worden in het beleidsdomein Cultuur in de breedste zin van het woord. Bijgevolg had ik dus, gelet op de krapte van het voor Cultuur voorziene budget, graag vernomen waar de toegezegde 27 miljoen euro dan nu plots, als manna uit de hemel, vandaan komt.

In hoeverre is er überhaupt nood aan een nieuwe museale ruimte in Brugge? Ik ga ervan uit dat, bij een investering van zegge en schrijve 47 miljoen euro in totaal, uiteraard wel een behoefteonderzoek is gedaan. Dat is toch een criterium van degelijk bestuur. Is dat zo? En welke bevindingen zijn daar dan uit gekomen?

In de pers kwam men na de voorstelling van dit project superlatieven te kort. 'Verfrissend en verrijkend', stond in een voormalige kwaliteitskrant. Vooral dat

'verrijkende' aspect vind ik eigenlijk zeer interessant en intrigerend, want uitgerekend Brugge heeft in het korte tijdsbestek van nog geen jaar een ware museale kaalslag uitgevoerd, waarbij onder meer het Gezellemuseum, het Gentpoortmuseum en het Archeologiemuseum de deuren moesten sluiten. Ik heb daar een vraag over gesteld in deze commissie. Is er dus binnen het nieuwe museale concept eigenlijk ruimte voor die collecties of worden die definitief opgeborgen?

Naast de feitelijk te bouwen museumhal investeert Brugge, tenminste toch als ik de pers mag geloven, ook nog in een indrukwekkend masterplan voor de binnenstad. Ik had gedacht dat u dat toen ook al aangehaald hebt als antwoord op mijn vraag om uitleg. En dus wordt de museumsite niet alleen geïntegreerd in een museumkwartier, maar krijgt de hele site ook nog een opknapbeurt, waarbij ook het Groeningemuseum zal worden gerenoveerd. Dit zal natuurlijk gegarandeerd ook een centje kosten en daarom had ik graag van u vernomen of de Vlaamse Regering zich ook daar heeft geëngageerd en, als dat het geval is, voor welk bedrag.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Brusselmans, soms vraag ik me eigenlijk af wat ik hier zit te doen, hoor. Als u zelfs niet luistert naar de antwoorden die wij geven op vragen, en aan uw vooringenomenheid op voorhand vasthoudt, los van de antwoorden die ik geef, dan vraag ik me eigenlijk af wat we hier zitten te doen. Vorige keer, toen u het had over het museum van de Vlaamse geschiedenis en cultuur, heb ik u gezegd dat we geen volledig nieuw gebouw zouden zetten, maar dat semifysieke oplossingen, zoals u het nu noemt, zeker mogelijk zijn en dat er een virtuele applicatie tegenover gezet wordt. Ik vraag u dus om nooit meer te zeggen – behalve als we ooit het tegendeel zouden brengen – dat een semifysiek museum van de Vlaamse geschiedenis en cultuur uitgesloten is. Dat is niet uitgesloten. Mijnheer Brusselmans, mag ik het nog eens zeggen: het is niét uitgesloten! Het zit er nog altijd in.

Het enige wat ik gezegd heb, is dat we een gebouw gaan neerzetten, een groot museum van de Vlaamse geschiedenis en cultuur om de redenen die ik vorige keer uitgebreid uiteengezet heb en we nemen die optie niet. Ik hoop dat u dat nu meeneemt en probeert om uw vooringenomenheid daarover een beetje opzij te zetten.

Ik kom nu tot de antwoorden op uw vragen, alhoewel ik moet zeggen dat het me toch erg verwondert dat u voor een partij die zich ook Vlaams-nationaal noemt, een verbreding van het museale gegeven in Brugge op die manier kritisch benadert, maar bon, dat is uw recht. Ik ga er ook op antwoorden.

Of we betrokken waren bij de voorbereidingen? Het projectvoorstel van Musea Brugge werd al in 2018 ingediend als aanvraag voor een investeringssubsidie 'grote culturele infrastructuur' bij het toenmalige Fonds voor Culturele Infrastructuur. In het kader van die procedure werd een gunstig advies verleend door de administratie van het departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM), waarbij rekening werd gehouden met zowel de culturele invulling van uitzonderlijke omvang, als de bouwtechnische eisen over duurzaamheid en toegankelijkheid van het project. Gelet op de hoge budgettaire impact van dat project aan het einde van de vorige regeerperiode werd het voorstel doorverwezen naar de volgende legislatuur, dus deze legislatuur.

In het regeerakkoord bij aanvang van de huidige legislatuur heeft de Vlaamse Regering het engagement opgenomen om in totaal 95 miljoen euro extra te investeren in culturele topinfrastructuur, waaronder de Bourlaschouwburg in Antwerpen, de Opera in Gent en het nieuwbouw- en renovatietraject van de Brugse Museum-site, waarvan het BRUSK een onderdeel is.

Op de ministerraad van 13 november keurde de Vlaamse Regering het financierings- en governancetraject voor de museumsite goed. Op basis van de ingediende raming investeert de Vlaamse overheid maximaal 27,25 miljoen euro in het project, met een maximaal subsidiepercentage van 60 procent. Daarnaast maakt het Departement CJM deel uit van de stuurgroep van het project, waardoor de Vlaamse Regering de vinger aan de pols houdt en het medebeslissingsrecht heeft bij alle beslissingen over de hoge kwaliteitsstandaarden van de gerealiseerde infrastructuur in alle volgende fasen van het bouw- en renovatieproject.

Hoe staat dat in contrast met de besparingen op cultuur? De financiering van het project was al voorzien in het regeerakkoord. Initieel was de vastlegging van het budget voorzien voor de periode 2023-2024. In het kader van de aangekondigde relanceplannen, het plan Vlaamse Veerkracht, besliste de Vlaamse Regering om het project versneld uit te voeren, gebruikmakend van de beschikbare relancemiddelen voor cultuurinfrastructuur. Ook de stad Brugge was vragende partij om het project te versnellen in het licht van de huidige coronacrisis. Dus, mijnheer Brusselmans, we hebben 95 miljoen euro initieel in het regeerakkoord uitgetrokken en we hebben nog eens in 100 miljoen euro voorzien in het volledige plan Vlaamse Veerkracht voor culturele topinfrastructuur. Dat zal dus daaruit komen. U kent toch het verschil tussen investeringsbudgetten en recurrente budgetten, de exploitatiebudgetten. De besparingen die we doen, is natuurlijk om recurrente rekeningen in orde te krijgen. Hier gaat het over investeringsbudgetten.

Dan vraagt u of er nog nood is aan een nieuwe museale ruimte in Brugge. In de afgelopen decennia kon Musea Brugge slechts toptentoonstellingen openen waar de vaste collecties in de Brugse musea voor enkele maanden werden opgeborgen. De continuïteit van die vaste collecties is nochtans van groot belang voor de vaste en internationale bezoekers. In de huidige locaties van Musea Brugge is er een permanent gebrek aan tentoonstellingsruimte en bovendien waren die historische gebouwen initieel niet bedoeld als tentoonstellingsruimte, wat bouwfysische problemen en risico's met zich meebrengt. Bovendien hebben de vele verhuizingen en manipulaties een negatief effect op de topcollecties met een grote impact op de risicobeheersing van rampen- en evacuatieplannen.

Het is daarom duidelijk dat de nood aan op zich staande infrastructuur voor tijdelijke tentoonstellingen in combinatie met de bijkomende facilitaire functies op die site prangend is voor Musea Brugge. Die noodzaak werd al geformuleerd in het algemeen beleidsprogramma 2014-2018 van de Stad Brugge en werd bevestigd in het programma van het huidige stadsbestuur naar aanleiding van de tekortkomingen van de huidige expositieruimtes die telkens bij grote internationale exposities in het Groeningemuseum, Sint-Janshospitaal en Gruuthusemuseum werden vastgesteld. De investeringen in de Brugse kunst- en museumsite vormen een essentiële hefboom voor de verdere ontwikkeling en reputatie van Musea Brugge als kunst- en erfgoedinstelling en voor de uitstraling van de stad Brugge en van Vlaanderen als culturele topbestemming.

Het volledige renovatie- en nieuwbouwtraject is daarom van groot belang om het internationale niveau van Brugse Musea te verzekeren en tegemoet te komen aan de beperkingen van de huidige locatie, die deze ambities noodgedwongen begrenst. Als onderdeel van de 'design & build'-procedure werd een gedetailleerde behoefteanalyse opgemaakt naar alle noden waaraan het ontwerp moet beantwoorden. Het nieuwbouwproject maakt mogelijk om een programmatie met sterke variatie en frequentie te ontwikkelen, met twee grote en flexibel in te delen tentoonstellingshallen die geschikt zijn voor projecten met internationale impact en een totale oppervlakte van 2300 vierkante meter bedragen. Het overkoepelende masterplan zal leiden tot een gecentraliseerde en efficiënte museumwerking op de site met onthaalruimtes, multifunctionele zalen, een wetenschappelijke biblio-

theek, depots voor schilderkunst en voor prent- en tekenkunst, werk- en restauratieateliers, stockageruimtes, een laad- en loskade en aanverwante logistieke voorzieningen die ook de omliggende museale infrastructuur zullen bedienen.

Voor de collecties die er komen, verwijs ik naar de discussie die we eerder gevoerd hebben over de vraag om uitleg over de sluiting van het Brugse archeologiemuseum.

Alle musea die hier besproken worden, maken deel uit van de koepel Musea Brugge. De stad Brugge is hiervan de inrichtende macht. Het is dus aan de stad om de musea Brugge aan te sturen vanuit een langetermijnvisie. Vanuit een dergelijke visie kunnen beslissingen genomen worden om bepaalde locaties te sluiten, andere locaties extra te valoriseren en keuzes te maken rond welke onderdelen van de collectie er getoond worden.

Hier kan ik dus herhalen dat ik het een goede zaak vind dat er hierover een publiek debat wordt gevoerd. Dit is echter een debat dat gevoerd moet worden in de gemeenteraad van de stad Brugge.

Het engagement van 27 miljoen euro dat door de Vlaamse Regering werd opgenomen voor de ondersteuning van dit project, geldt voor het volledige nieuwbouwen renovatietraject van de site, inclusief de renovatie van het Groeningemuseum en de ontwikkeling van de onthaalfuncties en facilitaire functies op de site, die ik zonet heb toegelicht. Dat is dus een besloten enveloppe.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Dank u wel. Iedereen staat precies goed gepeperd vandaag, maar zo heb ik het graag, dan steek ik zelf ook een tandje bij.

Minister-president, u vraagt zich soms af wat u hier zit te doen. Ik kan u alleen maar adviseren om u eens te bezinnen – misschien in een prikkelvrije ruimte in Gent die u toch subsidieert.

Wat het overige betreft, als lid van de enige Vlaams-nationalistische partij, juich ik zulke projecten toe, maar dat betekent niet dat we geen kritische vragen meer mogen stellen. Als u mij toestaat, zal ik nog een kritische vraag stellen. Wat is de timing van het project?

Op het perceel waar BRUSK zou komen, staat momenteel nog een school, het Sint-Andreasinstituut, dat op zijn beurt moet verhuizen, en wel naar een perceel dat half zo groot is en waar men los van de budgettaire beperkingen, in het gedrang komt met de capaciteit. De school is aan het groeien, men zal dat niet meer kunnen faciliteren. Dat bezorgt vele ouders, leerkrachten en leerlingen natuurlijk kopzorgen. Misschien nog frappanter is dat de school moet verhuizen voor de nieuwbouw klaar is. Het is een beetje een pingpongspel van het stadsbestuur naar de Vlaamse Regering wie nu eigenlijk verantwoordelijk is voor die timing, maar de Vlaamse overheid betaalt en wie betaalt die bepaalt natuurlijk. De timing van het project ligt ook in uw handen. Dus vraag ik u: is het niet mogelijk om het project uit te stellen tot na de oplevering van de nieuwbouw van het Sint-Andreasinstituut, om de school en alle belanghebbenden daarrond toch een beetje te ontlasten.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Voorzitter, mijnheer Brusselmans, dank u voor de vraag. U schrikt misschien van mijn dank daarvoor, maar Groen is altijd een heel kritische minnaar geweest van te veel bakstenencultuur. Ik heb dat in het begin van de legislatuur al gezegd. We blijven daarop hameren, zeker in tijden van covid

wanneer investeringen in mensen zeer noodzakelijk zijn. Ik ben akkoord, minister-president, dat dat twee verschillende begrotingsposten zijn.

Maar in de perceptie van de sector en van veel mensen die ons niet zo volgen is dat allemaal één financiering.

Ik wil hier toch wel zeggen dat we ten aanzien van goede projecten positief en constructief willen zijn. Ik denk nu net dat BRUSK een voorbeeld is van hoe het wel moet. Het heeft een lange voorgeschiedenis. De stad heeft een rijke, goed uitgewerkte en goed onderbouwde museumtraditie. Dit is dus een project dat we inderdaad moeten aanmoedigen. We kunnen er inderdaad ook kritische vragen bij stellen.

Ik heb nog een algemene vraag, in het licht van mijn eerste opmerking. Toen deze regering aantrad, kregen we een enorme waslijst van bakstenen en gebouwen die we gingen bouwen. Die lijst werd dan geactualiseerd met het relanceplan, met het Veerkrachtplan, ook met cijfers daarbij. Ik kijk toch met enige bezorgdheid naar de realisatiemogelijkheid van al die projecten. Mijn vraag is om dat goed te kunnen monitoren. Zouden we voor de zomer nog een allerlaatste stand van zaken kunnen krijgen over welke investeringen er zullen gebeuren in infrastructuur? Ik zal daar ook de nodige vragen over stellen. Groen zal elk investeringsproject in stenen kritisch bekijken. Maar als het goed is, zoals in dit geval, zullen we dat erkennen. Als het fout is, zullen wij daar bijzonder kritisch mee omgaan.

De voorzitter: Nog peper? Jawel, West-Vlaamse peper!

Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik kan daar heel kort over zijn. Ik juich dat project toe. Niet alleen omdat ik West-Vlaming ben, maar vooral omdat ik Vlaming ben. Brugge heeft topmusea en toperfgoedcollecties, die zowel Vlamingen als veel internationale bezoekers aantrekken en laten kennismaken met onze cultuur. Dat kunnen we alleen maar verder uitbouwen. Dat ze nu de link leggen met hedendaagse kunst, kunnen we alleen maar toejuichen. En ja, zij hebben ruimte te kort, niet alleen om tijdelijke tentoonstellingen in te vullen met erfgoedcollecties maar ook om net die link te leggen. Dat komt niet alleen ons als Vlamingen ten goede, dat zal er ook voor zorgen dat Vlaanderen verder uitgebouwd wordt als culturele top-regio in Europa. En zo zullen ook die internationale gasten en buitenlandse toeristen kennis kunnen maken met ons erfgoed, met onze kunst en met onze cultuur. Onze Vlaamse cultuur die nog meer uitgebouwd wordt en nog meer zichtbaar wordt in het buitenland: daar moeten wij alle steun aan geven. Het is fantastisch dat dat project samen met de stad Brugge gerealiseerd wordt, en dat op zo'n korte termijn. Ik vind dat een voorbeeldproject.

Collega Brusselmans, ik deel uw bezorgdheid over de leerlingen die daar nu nog op die site zitten. Inderdaad, werken moeten gebeuren. We willen naar een versnelling gaan. Maar ik zie dat toch vooral als een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur, dat naar oplossingen moet zoeken. Ik hoor dat daarover een overleg met de stad Brugge is gepland. Ik neem aan dat daar ook wel een oplossing uit de bus kan en zal komen, met een beetje goede wil van iedereen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Brusselmans, de budgetten worden vastgelegd in 2021 en 2022. Dat zijn vastleggingskredieten. Maar voor de realisatie van de museumsite komt de eerste oplevering er maar in 2024. De bouw van de nieuwe school loopt inderdaad wat vertraging op in vergelijking met het initiële schema. Het is evident dat BRUSK moet wachten tot de school klaar is. Maar u

weet dat er voordat ge een schup in de grond steekt al heel wat werk moet gebeuren: een definitief ontwerp, een bouwaanvraag, goedkeuring van die bouwaanvraag en die toestanden. We leggen in 2021 en 2022 de kredieten vast in het kader van het plan Vlaamse Veerkracht. De realisatie en de eerste opleveringen zullen later volgen.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Ik heb niets meer toe te voegen, voorzitter.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de vijfjaarlijkse beleidsaudit van de Nederlandse Taalunie – 1602 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik denk dat ik hier niemand moet overtuigen van het belang van neerlandistiek, het belang van het Nederlands, niet alleen hier, maar ook in het buitenland. Ze kennen studenten, docenten, expats, mensen die ons land vertegenwoordigen in handelsbanden met vele landen. Onze taal – of breder, onze cultuur – kennen, dat schept banden en veel mogelijkheden. Ook anderstaligen hebben er alle belang bij om het Nederlands te kennen, en de Taalunie speelt daarin een cruciale rol. Het is ook een verdrag dat Nederland en Vlaanderen samen sloten en ik vind het belangrijk om dat ook hier in deze commissie op te volgen. De Taalunie heeft sinds kort een nieuwe directeur, ook een nieuw beleidsplan, dus de koers is daarmee voor de komende jaren al uitgetekend.

Ik heb een vraag die in twee delen kan uiteenvallen. Enerzijds, de vijfjaarlijkse visitatie van de Taalunie is gelanceerd. Het resultaat zal opgeleverd moeten worden in een rapport tegen het najaar. De visitatie start met een zelfevaluatie. Dat is een opdracht waarbij een visitatiecommissie opgericht wordt die dan in samenspraak met het Algemeen Secretariaat een constructief-kritische zelfevaluatie opmaakt, goed kijkt naar de eigen organisatie, en op basis daarvan eventuele aanbevelingen opstelt in een rapport.

Mijn vragen daarrond zijn of die zelfevaluatie ondertussen opgestart is, tegen wanneer dat deel van de oefening afgerond moet worden, welke scope er nu is. Ofwel kunnen we daar een duidelijk afgelijnde opdracht meegeven, ofwel is dat eerder een open opdracht, waarbij we het aan de visitatiecommissie en het Algemeen Secretariaat overlaten om gewoon algemeen een zelfevaluatie te doen. Ik weet niet of daarin een keuze gemaakt is. Is de visitatiecommissie zelf al samengesteld of wanneer gebeurt dat? Wat is belangrijk, welke profielen hebben we in zo'n commissie nodig om een goed beeld te krijgen, vanuit diverse invalshoeken, op die organisatie?

Het andere deel van mijn vraag gaat over de neerlandistiek zelf, en de ondersteuning van het Nederlands, zowel hier, intra muros, in Nederland en Vlaanderen zelf, maar ook extra muros, in het buitenland. Ik denk dat we, zeker in deze periode, zowel het 'intra muros' als het 'extra muros' samen willen versterken, maar ook verbinden. Ik denk dat ik vorig jaar in een vraag om uitleg het antwoord kreeg dat daarrond – rond die neerlandistiek – een plan van aanpak uitgewerkt wordt waarbij iets scherpere keuzes gemaakt worden, dit zowel geografisch als met betrekking

tot de instrumenten die ertoe leiden om een sterkere focus te hebben. Daarbij komt er ook een advies om, zodra we de doelstellingen en de instrumenten goed hebben, eventueel ook een scherpere heroriëntering van de middelen te doen en ook te kijken naar het takenpakket van de verschillende partners.

Daarrond heb ik ook twee vragen. Is het plan van aanpak al opgeleverd, en kunt u de belangrijkste aspecten daarvan toelichten? Welke keuzes liggen daarin vervat om meer te gaan focussen, zowel op de te gebruiken instrumenten als op de geografische afbakening? En is er dan, als dat er allemaal al is, ook al zicht op een heroriëntering van de beschikbare middelen en van het takenpakket van de betrokken partners? Is dit plan al besproken in het Comité van Ministers, en welke knopen zijn hierover al of niet al doorgehakt?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De eerste drie vragen gaan over de visitatie van de Nederlandse Taalunie. Die ga ik samen behandelen.

Voor de Taalunie vindt inderdaad om de vijf jaar een visitatie plaats. De laatste visitatie dateert van 2016. Een nieuwe visitatie is dus dit jaar aan de orde. Ze wordt gepland in oktober-november 2021 en de voorbereidingen van deze visitatie zijn gestart.

Op het Comité van Ministers van 7 december 2020 hebben we het kader en de oriëntatie van de visitatie besproken en afgesproken. Het gaat bij deze visitatie niet zozeer om een evaluatie van de afgelopen vijf jaar. Er is een nieuwe secretaris aangetreden. Het heeft ook om die reden niet veel zin om al te veel terug te kijken, wel om vooruit te kijken. De visitatie zal in hoofdzaak gaan om het formuleren van een aanbeveling die, vanuit een goed beeld van waar de Taalunie nu staat, aangeeft wat mogelijke kansen zijn, en waar de Taalunie binnen vijf jaar kan staan. We vatten het dus uitdrukkelijk op als een toekomstgerichte, waarderende en constructieve visitatie die vanuit een open dialoog kijkt naar de vitaliteit van de Taalunie en ontwikkelingskansen aanreikt. De focus van de visitatie ligt op het Algemeen Secretariaat, als permanent orgaan binnen de Taalunie, maar betreft daarbij de structuur van de organisatie als geheel. De basis voor de visitatie wordt gevormd door een kritische zelfevaluatie die we vragen van het Algemeen Secretariaat, en de visitatierapporten van 2011 en 2016. De visitatiecommissie zal bestaan uit een vijftal leden. We hebben bij de samenstelling aandacht voor de aanwezigheid van jonge leden, managementervaring, genderevenwichten, en vertegenwoordiging uit het internationale veld. Tijdens het comité heeft de vertegenwoordiger van de Surinaamse minister gevraagd om in het rapport ook aandacht te hebben voor de invulling van de associatieovereenkomst met Suriname, dat opnieuw meer wil samenwerken met de Taalunie. Het Algemeen Secretariaat zelf wordt, in een juist evenwicht, bij de voorbereiding betrokken, omdat het belangrijk is dat de opdracht zo geformuleerd wordt dat het Algemeen Secretariaat achteraf ook effectief met de aanbevelingen aan de slag kan. De visitatie krijgt haar neerslag in een rapport, dat wordt geagendeerd op de najaarsvergadering van het Comité van Ministers in 2021.

Op basis van deze uitgangspunten hebben we onze administraties – het Departement Onderwijs en Vorming, het Departement Cultuur, Jeugd en Media en het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) – gevraagd het concrete opdrachtdocument uit te schrijven. Dat opdrachtdocument moet onder andere de inhoudelijke scope helder uitwerken, de samenstelling van de visitatiecommissie bepalen, en het verloop en de rapportverwachtingen. Een begeleidingscommissie, bestaande uit de leidende ambtenaren van de betrokken ministeries, maakt dit opdrachtdocument op en zal nadien waken over het goede verloop van de visitatie.

Voor 31 maart willen we in het Comité van Ministers per schriftelijke procedure beslissen over dit opdrachtdocument. De namen van de leden van de visitatiecommissie kan ik u dus nu nog niet mededelen, daarover valt de beslissing nog. Ik gaf u wel al aan welke profielen en expertises we gereflecteerd willen zien in de samenstelling van de commissie.

Verder kan ik u ook mededelen dat het Algemeen Secretariaat al een start nam met de interne voorbereiding van het zelfreflectierapport. Er vinden nu al een aantal digitale workshops plaats voor de personeelsleden om het zelfreflectierapport te voeden. Deze aanpak getuigt ook van het feit dat de algemeen secretaris, mevrouw Kris Van de Poel, samen met haar mensen op een erg open manier de visitatie tegemoet kijkt, als een opportuniteit die kansen aanreikt voor de organisatie.

Ik geef tot slot mee dat de visitatieleden niet alleen met het management zullen spreken, maar ook met de medewerkers van het Algemeen Secretariaat, en met de belanghebbenden van de Taalunie, het zogenaamde veld. Ik denk dat ik hiermee helder en volledig de opzet van de visitatie heb geschetst.

Dan de vragen over de Internationale Neerlandistiek. We bespraken op het Comité van Ministers de voorstellen van de algemeen secretaris Kris Van de Poel. Zoals u weet staat de Neerlandistiek intra muros – in onze beide landen – en extra muros – dus buiten die twee landen – hoog op onze agenda.

Een eerste punt: het is belangrijk vooraf op te merken dat het Algemeen Secretariaat in haar beleidsvoorstellen voor de opleiding Nederlands binnen het taalgebied en voor de neerlandistiek buiten het taalgebied, een nadruk legt op het beter verbinden van die twee. Dat is een belangrijk element in de visie, die ook de goedkeuring krijgt van het comité. Beide groepen van opleidingen worden beter van een sterke verbinding. Er komen op dat vlak acties om de internationale neerlandistiek onder de aandacht te brengen bij de binnenlandse neerlandistiek, uitwisselingen en nascholingen van docenten te bevorderen, stagemogelijkheden voor studenten te ontwikkelen zodat ze meer met moedertaalsprekers in aanraking komen, en wetenschappelijke colloquia voor neerlandici wereldwijd verder uit te bouwen.

Dat is ook een voorstel dat ik van zeer nabij wil bekijken omdat sterke colloquia ook uitstraling geven.

Tweede punt: er is een scherper kader voorgelegd voor een versterkte aanpak internationale neerlandistiek. Het Algemeen Secretariaat stelde vier doelstellingen voorop: de ondersteuning van leerders, dat zijn de leerlingen in de buurlanden en studenten aan buitenlandse universiteiten, en op termijn ook meer en meer in het buitenlandse volwassenonderwijs; twee, de professionalisering van docenten; drie, de uitbouw van netwerken: het gaat hier om regionale en nationale docentenplatforms, en ook – voor mij heel belangrijk – verbinding met het diplomatieke netwerk en verenigingen van Nederlandstalige expats, en vier, de versterking van de professionaliteit en duurzaamheid van afdelingen/secties door een betere administratieve ondersteuning en monitoring.

Daarbij wordt ook uitdrukkelijk naar een betere inzet van digitale ondersteuning gekeken om de aanpak te verduurzamen. Corona heeft daarin versnelling gebracht. Een volledig nieuw digitaal platform is in uitbouw: het platform Mijn Nederlands dat in het najaar 2021 uitgerold wordt.

Dat platform krijgt verschillende modules: een module voor universitaire docenten, voor leerkrachten Nederlands in de buurlanden en voor studenten. Het platform zal zich ook breder richten naar Nederlandstaligen in het buitenland die op zoek zijn naar leermiddelen voor hun kinderen, of naar anderstaligen die buiten elke

opleiding om op zoek zijn naar materiaal, en naar de diplomatieke vertegenwoordigingen van Nederland en Vlaanderen.

Ook de financiële ondersteuning van vakgroepen wereldwijd, en dan spreken we over basissubsidies, maar ook over financiële ondersteuning van moedertaalsprekers enzovoort, zal via dat platform gebeuren, evenals het aanleveren van informatie over de vakgroepen: studentenaantallen, inhoud van de vakken. Het platform Mijn Nederlands wordt dus een pivot in de nieuwe dynamiek over internationale neerlandistiek.

Derde punt: er wordt een zachte geografische focus voor de ondersteuning vooropgesteld. Voor opleidingen, waar ook ter wereld, heeft de Taalunie een basisondersteuning. Naast die basisondersteuning zijn er voor bepaalde andere subsidiekanalen – dan gaat het over projectfinanciering, culturele presentaties, vertaaltworkshops en dergelijke meer – meer mogelijkheden om geografisch te oormerken.

Bij die middelen wil de Taalunie sterker focussen op enerzijds de buurlanden en -regio's en dan heb ik het over Franstalig België, Duitsland, Frankrijk. Daar is een duidelijke wisselwerking tussen de universitaire neerlandistiek en de nood aan gekwalificeerde leerkrachten in het leerplichtonderwijs en het volwassenenonderwijs. Twee, op de Europese Unie. Het moet onze ambitie zijn dat het Nederlands in zoveel mogelijk lidstaten wordt aangeboden. En drie, op vijf geografische 'sterkhouders' die ofwel historische banden hebben met het Nederlands ofwel een sterke traditie in de neerlandistiek. Het gaat om Zuid-Afrika, Indonesië, de Verenigde Staten, het Caribisch gebied, meer bepaald Suriname en de eilanden, en Rusland. Vanuit die sterkhouders kan ook worden samengewerkt met kleinere afdelingen in dezelfde regio.

Bij dat alles moeten we beseffen dat de financiële steun van de Taalunie maar in beperkte mate een rol speelt bij het aanbieden van een vak Nederlands. De grootste financiële inspanning komt van de buitenlandse universiteiten en overheden zelf, en van de studenten die collegegeld betalen. De Taalunie kan niet structureel zorgen voor het bestaan van een opleiding Nederlands. Wel helpt de Taalunie mee bij de start van zo'n opleiding, maar ze doet dat alleen op basis van een goed plan. Een recent voorbeeld daarvan is de instelling van een leerstoel Nederlands in Hyderabad in India, dat is de enige in dat land, een samenwerking tussen de lokale universiteit, de Universiteit Gent en de Taalunie. Daar wordt voorzien in een startfinanciering voor twee jaar, waarna er wordt geëvalueerd en bekeken hoe dat duurzaam kan worden ingebed in de universiteit.

Samenvattend, het beleid van de Taalunie voor internationale neerlandistiek richt zich in hoofdzaak op kwalitatieve ondersteuning en dat krijgt nu meer slagkracht door een meer gefocust doelstellingenkader. De vermelde initiatieven realiseren zich binnen de bestaande begroting van de Taalunie.

Maar we kijken of we nog een stapje verder kunnen gaan. Het Algemeen Secretariaat heeft ook een voorstel uitgewerkt hoe met een aantal eenmalige maatregelen een tijdelijke impuls kan worden gegeven aan de versterking van vakgroepen Nederlands die vaak erg precair zijn. Dat voorstel gaat uit van een eenmalige bijkomende investering van 600.000 euro om nadien de initiatieven in andere reguliere financieringskaders, zoals die van Europa, te laten inbedden. Dat bespreken we verder op het Comité van Ministers van juni aanstaande.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): *(Slechte geluidskwaliteit)*

Minister-president, ik dank u voor uw uitgebreide en duidelijke antwoord.

Ik kom terug op de twee delen. Eén, wat de visitatie betreft, is het goed dat we starten vanuit de vragen: Waar staan we nu? Wat zijn onze kansen voor de toekomst? Hoe kunnen we de slagkracht van de Taalunie nog versterken? Ik begrijp dat alle voorbereidingen daarvoor starten, dat er een heel open geest is om dat als een kans te zien. De visitatiecommissie zal, met de profielen die u aanhaalt, een diverse groep zijn die daar vanuit zijn insteek aan kan bijdragen.

Ik vind het goed dat Suriname zelf aangeeft dat het opnieuw meer wil samenwerken met de Taalunie. Ik kijk daarnaar uit.

Over het aspect neerlandistiek heb ik een heel helder antwoord gekregen. Wat me opviel, was het werken aan het digitale platform Nederlands, dat zich richt tot de eerste doelgroep, uiteraard, maar ook breder gaat en tegelijk data en informatie biedt en het platform creëert voor projectoproepen of andere vormen van financiële ondersteuning. Het zal een belangrijk instrument zijn om daar gefocust mee aan de slag te gaan.

De focussen van de Taalunie kan ik alleen maar ondersteunen, ook geografisch. We ondersteunen uiteraard de opstart van de financiering van een leerstoel. Het budget komt ook van andere partners. Het is belangrijk om binnen de bestaande middelen te werken, maar ik begrijp dat Nederland ondertussen een eenmalige financiering heeft toegestaan, en dat Vlaanderen onderzoekt of het dat ook kan doen. Eventueel passen we dat dan in in andere Europese financieringskaders. Welke zaken kunnen daarvoor in aanmerking komen? We hebben binnen de Europese financieringskaders criteria die we moeten volgen. Hoe kunnen die daar inpassen, zodat we met de eventueel eenmalige bijkomende financiering de overgang maken naar andere financieringskaders?

Een tweede vraag betreft promotie. Promotie lijkt me inderdaad heel belangrijk. De Lage Landen dragen via hun werking bij aan de verspreiding van het Nederlands. Zijn er mogelijkheden om de samenwerking tussen de Taalunie en de Lage Landen specifiek op het vlak van de promotie van het Nederlands te stimuleren?

Collega Pelckmans had al eens de suggestie meegegeven om de Taalunie te gebruiken om Vlaamse culturele voorstellingen in Nederland sneller op gang te laten komen in vergelijking met andere landen wegens de gemeenschappelijke taal. U zou dat in overweging nemen. U zou daarover nadenken. Is die piste ondertussen verder onderzocht? Werd er al met de Nederlandse collega's van gedachten gewisseld over hoe daar mogelijkheden kunnen worden gecreëerd? De Brakke Grond speelt daar zeker ook een rol in, maar het is toch ook de bedoeling om voor alle organisaties Vlaams-Nederlandse samenwerkingen, zeker op het culturele vlak, op te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister-president, dank u voor het grondige antwoord. Mevrouw Coudyser, dank u voor de vraag. Het is belangrijk dat we regelmatig de Taalunie ter sprake brengen. Ik wil mijn waardering ook uiten voor de grondige manier waarop de minister-president de samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen aanpakt.

Op 7 december vond hierover de laatste vergadering van het Comité van Ministers plaats. Ik wil de collega's die ook lid zijn van de Interparlementaire Commissie (IPC) meegeven dat wij, collega Vandaele en ikzelf, als bureauleden van de IPC, op 14 december 2020 nog een bureauvergadering hebben gehad. Daar werd die visitatie ter sprake gebracht, niet alleen van de Taalunie maar ook van het Instituut voor de Nederlandse Taal, die ook op de agenda staat. Wij hebben daar collectief

onze waardering uitgedrukt voor het feit dat de ambtelijke werkgroep, gecoördineerd door het Departement Onderwijs, wordt samengesteld en tegen 31 maart 2021 die nota gaat afleveren.

Misschien is het moment daar om samen met de andere collega's die lid zijn van de IPC te bekijken of we een datum kunnen vinden. We waren met het bureau van plan om tegen juni, fysiek of digitaal, een vergadering te organiseren waarop we de visitatie zeker ter sprake moeten brengen en waarop we eens kennisnemen van de reflectienota die tegen dan klaar zal zijn.

Minister-president, ik heb niet meteen een bijkomende vraag. Ik wil wel mijn waardering uitdrukken en aan de collega's vragen dat we werk maken van de IPC-vergadering waar we dat op de agenda kunnen zetten.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Met suiker en niet met peper doe ik het voorstel om in dit verhaal zeker ook met covid rekening te houden. Er is een opportuniteit om met de twee taalgemeenschappen naar oplossingen te zoeken. Zeker als we straks naar een relanceplan gaan, moeten we toch eens bekijken hoe Nederland dit aanpakt en of we daarbij kunnen aansluiten. En natuurlijk vice versa. Er zijn volgens mij heel wat mogelijkheden om in allerlei initiatieven inspiratie te vinden. We moeten die bij elkaar leggen. Misschien is dit orgaan een goede gelegenheid om op een systematische manier te doorgronden waaraan we effectief praktijk zouden kunnen geven.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Coudyser, u stelt terecht drie bijkomende vragen. Die vragen en bedenkingen hebben we tijdens de laatste bijeenkomst van het comité inleidend besproken. Ze worden verder uitgewerkt tegen juni. Na het ministerieel comité van juni kan ik daar dus concreter op antwoorden.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): We kijken uit naar juni. Ik ga helemaal mee in het voorstel van mevrouw Segers om tegen juni een IPC-vergadering bijeen te roepen. De verkiezingen in Nederland zullen dan ook al achter de rug zijn. Ik weet niet of ze dan al een nieuwe delegatie zullen hebben samengesteld.

Ik hoor dat het bureau is samengekomen. Ik weet niet of daar verslagen van bestaan. Misschien is het goed om die verslagen al eens onder de leden te verspreiden. Dat zullen we dan onder elkaar nog wel eens bekijken.

Dan is er de suggestie van de heer Pelckmans om te bekijken wat we kunnen leren van Nederland in het kader van de coronacrisis. Ik neem aan dat de ministers van Cultuur daarover al gesproken hebben. Het is inderdaad goed om dat te doen. Ik weet niet of het kader van de Taalunie daar de ideale plaats voor is. Ik doe hier de suggestie om een aantal mensen uit Nederland uit te nodigen die specifiek rond die problematiek werken. We kunnen als parlementsleden onder elkaar luisteren naar hun insteken. Misschien kan de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering (AAVR) daarover toelichting geven. We moeten daar misschien eens over nadenken. Dat lijkt mij inderdaad een interessant gegeven, om eens in het buitenland te kijken hoe ze daarmee omgaan. Nederland blijft daar inderdaad onze eerste partner voor.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de aanvraag van kunstprojecten als eenmanszaak – 1613 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, er bereiken mij verschillende berichten dat kunstenaars die ervoor kiezen om vanuit het statuut van zelfstandige te werken, problemen ondervinden bij hun aanvraag voor projecten. Het gaat hierbij om het volgende. Vanuit hun eenmanszaak vragen ze een projectsubsidie aan, om vervolgens van het departement te vernemen dat dit alleen kan als ze de subsidie laten ontvangen door een derde. Met andere woorden, een zelfstandige zou dus niet kunnen factureren aan zichzelf. De reden daarvoor is mij vreemd. Het gaat hierbij om een zelfstandige, die dus gaat bijdragen aan de sociale zekerheid en ook belastingen betaalt. Als de zelfstandige een deel van de subsidie wil gebruiken als vergoeding voor de eigen prestaties, leidt dat tot een brutowinst waarop ook sociale bijdragen betaald worden. Dat lijkt mij dus een correcte vorm van vergoeding. Ik weet dat het nogal technisch is, maar ik vind het wel redelijk fundamenteel in de manier waarop we omgaan met subsidies. Daarbij heb ik toch de volgende vragen.

Moet elke kunstenaar/zelfstandige die een projectsubsidie ontvangt, steeds een derde als begunstigde aanduiden waaraan hij of zij dat gaat factureren? Of mag een zelfstandige – wat de logica zou zijn – een deel van de subsidie ook als vergoeding voor de eigen prestaties gebruiken, waarop men dan natuurlijk belastingen en sociale zekerheidsbijdragen betaalt na het afsluiten van het boekjaar? Welke bepalingen staan er in het Kunstendecreet, of in het uitvoeringsbesluit, als juridische hefboom om zo'n verbod in te stellen? Waarop baseert de administratie zich?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Het Kunstendecreet voorziet in twee aanvraagmogelijkheden voor projectsubsidies: enerzijds is er een projectsubsidie voor een kunstenaar voor aanvragen door een natuurlijk persoon, anderzijds een projectsubsidie voor een organisatie voor aanvragers die over rechtspersoonlijkheid beschikken. Een projectsubsidie voor een kunstenaar wordt verleend en in principe ook betaald aan de aanvragende kunstenaar. Deze kan echter, zoals bepaald in artikel 13 van het Kunstendecreet, een derde aanduiden, steeds een rechtspersoon, als financieel begunstigde van de subsidie. Op die manier krijgt de aanvrager de mogelijkheid om de subsidie-inkomst als facturatie aan een opdrachtgever te verdienen of sociale en fiscale rechten als loontrekkende op te bouwen. Er is geen verplichting om een derde als financieel begunstigde aan te duiden en het al dan niet aanduiden van een financieel begunstigde heeft ook geen invloed op de toekenning van een projectsubsidie.

Het Kunstendecreet hecht veel belang aan een correcte vergoeding van kunstenaars. Het is een beoordelingscriterium bij zowel de projectsubsidie voor een kunstenaar als deze voor een organisatie. Als in een aanvraag voor een projectsubsidie voor een kunstenaar niet-correcte vergoedingswijzen voor andere artistieke medewerkers dan de aanvragende kunstenaar gepland worden, kan dit, net zoals bij een projectsubsidie voor een organisatie, negatieve gevolgen hebben voor de beoordeling van de projectaanvraag. De beoordeling is wat milder als het gaat over

de vergoeding van een aanvragende kunstenaar die ook de subsidie krijgt uitbetaald. Als die ook zichzelf wil vergoeden en plant om een deel van de subsidie bij te houden als een vergoeding voor de eigen prestaties, zal dit geen doorslaggevend negatief element bij de beoordeling zijn, maar wordt de aanvrager wel gewezen op de vergoedingssituatie die hij voor zichzelf creëert. Indien hij een zelfstandig werkend kunstenaar is, zal hij deze inkomst niet via facturatie aan een opdrachtgever kunnen verdienen en als loontrekkende zal hij geen sociale en fiscale rechten kunnen opbouwen. Dit had de aanvrager enkel kunnen vermijden door de subsidie aan een rechtspersoon te laten betalen.

Noch in het Kunstendecreet, noch in het uitvoeringsbesluit is er bepaald dat er geen subsidie toegekend kan worden aan een zelfstandig kunstenaar of eenmanszaak als deze geen derde als financieel begunstigde heeft aangeduid. Ik weet dus niet goed vanwaar dat komt.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): In principe, als ik het goed begrijp, minister-president, kan het wel dat men als vzw, als organisatie, een projectsubsidie krijgt en kan men zichzelf daar als zelfstandige een loon uitkeren. Dan moeten we dat eens goed bekijken met de administratie waarom men die informatie geeft want die lijkt me dan inderdaad niet correct.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, het is zoals u zegt. Maar de administratie wijst er wel op wat de gevolgen zijn op sociaalrechtelijk vlak: de opbouw van een pensioen. Misschien dat de bijkomende informatie van de administratie aangeeft dat het niet mogelijk is. Het is wel mogelijk, maar er zijn consequenties aan verbonden. Ik zal het nog eens navragen bij de administratie of ze ... Ik kan me wel voorstellen dat ze die informatie over wat de consequenties daarvan zijn meegeeft aan de kunstenaar. Ik denk dat men dat ook moet doen. Misschien dat dit in dit specifieke geval dan geïnterpreteerd werd dat het niet mag. Het mag wel, maar het heeft zeker consequenties.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dat is heel helder, minister-president. Dank u wel daarvoor.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de belasting op verenigingswerk in de sociaal-culturele en de amateurkunstensector – 1632 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karin Brouwers

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Tot voor kort konden artistieke en kunst-technische begeleiders van een regeling gebruikmaken waarmee ze tot 6340 euro onbelast konden bijklussen in vrijwilligersverenigingen. Dat gaat bijvoorbeeld om een dirigent van een amateurorkest of een regisseur van een amateurtheater. Die konden van die maatregel genieten wanneer die bijverdienste niet de hoofdzakelijke beroepswerkzaamheid van de persoon omvatte.

Het Grondwettelijk Hof heeft dat vernietigd en gezegd dat dat niet kan. Je mag geen onderscheid maken tussen het uitbetalen van een zelfstandige, een verenigingswerker of een werknemer. Eenzelfde vergoeding moet op eenzelfde manier belast worden.

Voor de sportsector, die het sterkst vertegenwoordigd is in het verenigingswerk, werd er een noodoplossing uitgewerkt. De vereniging betaalt 10 procent bijdrage op elke vergoeding die ze uitbetaalt aan een trainer, een coach, een begeleider, en vervolgens betaalt die trainer, coach, begeleider nog eens 10 procent solidariteitsbijdrage op de vergoeding die die ontvangt. Voor die vergoeding moet je dus tweemaal afdragen.

Federaal minister van Sociale Zaken, mijnheer Vandenbroucke, zou nu de sociaal-culturele sector zo snel mogelijk ook in die regeling willen inschuiven. Dat zou inhouden dat, naast de sportsector, nu ook die sector financieel zwaardere lasten zal dragen dan bijvoorbeeld de deeleconomie, dat terwijl de activiteiten in die sectoren niet in concurrentie komen met de reguliere economie.

We moeten er ons ook van bewust zijn dat veel van die mensen die in die verenigingen een betaalde functie opnemen, vaak ook in hun professionele leven met hetzelfde bezig zijn. Ik geef het voorbeeld van dirigenten van amateurorkesten die meestal ook professioneel werkzaam zijn, hetzij als muzikant hetzij als dirigent. De fiscale structuur waarin die mensen zitten, zou het best efficiënter gemaakt worden, niet complexer. Dit is de vrees die ik een beetje heb: een extra nieuwe regeling, zoals minister Vandenbroucke oppert, draagt die bij aan een efficiëntere fiscale structuur? Daarnaast is er ook de weg van statuten voor kunstenaars en kunstwerkers. Dat is een andere weg, maar die kan ook wel interfereren.

Daarom heb ik de volgende vragen aan de minister-president. Heeft minister Vandenbroucke al met u contact opgenomen om die nieuwe regeling uit te werken? Zo ja, wat is de stand van zaken?

In hoeverre doorkruist de voorgenomen regeling van minister Vandenbroucke de broodnodige oefening voor het scheppen van duidelijke statuten in de cultuursector?

Is een algemene regeling voor gelegenhedswerk hier geen interessante mogelijkheid? Daarmee bedoel ik een algemene regeling voor gelegenhedswerk. Die kan dan complementair zijn aan het nodige werk rond statuten voor kunstenaars en kunstwerkers.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Meremans, dank u voor die goede vraag, waarbij we toch even van naderbij moeten stilstaan.

Eerst en vooral wil ik even ingaan op het voornemen van minister Vandenbroucke om naar analogie met de sportsector ook voor de amateurkunsten- en socio-culturele sector een regeling te treffen. Ik hoop dat hij dat voornemen zeker waarmaakt, want dat is belangrijk. Tot op heden is er vanuit zijn kabinet alleszins nog geen initiatief genomen om daarover in overleg te treden met de deelstaten. Er is wel overleg over het statuut voor cultuurwerkers, dat staat vandaag ook geagendeerd op de interministeriële conferentie deze namiddag. De wet op het verenigingswerk is alleszins één van de drie initiatieven waar de federale overheid aan werkt.

U lijkt de vrees te hebben dat die drie initiatieven misschien elkaar zullen doorkruisen. Ik denk niet dat dat zo zal zijn.

Een eerste initiatief is de noodoplossing, waar u ook naar verwijst, voor de sectoren van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en de amateurkunsten, analoog met die van de sportsector. Het gaat hier om een tijdelijke noodoplossing voor een periode van één jaar, volledig analoog met de sportsector, in afwachting van een structurele, duurzame oplossing. En dat is het tweede initiatief: het overleg over een structurele, duurzame oplossing voor wat men eerder als verenigingswerk had willen regelen. Voor de sectoren van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en de amateurkunsten is het goed dat er een noodoplossing wordt uitgedacht en ondertussen ook een oplossing op langere termijn wordt ontwikkeld.

Een derde initiatief heeft te maken met het herbekijken van het kunstenaarsstatuut. Dat statuut heeft een andere doelgroep en draagwijdte dan het vernietigde verenigingswerk.

Die drie zaken doorkruisen elkaar dus niet noodzakelijkerwijs. Het ene is een tijdelijke noodoplossing op korte termijn om dan te werken aan een meer structurele oplossing, en het derde is het kunstenaarsstatuut.

Wat betreft een algemene regeling voor gelegenheidswerk, lijkt het in dit debat vooral de essentie om helderheid te scheppen over de verschillende statuten. Ik wil nog eens benadrukken: dat is een federale bevoegdheid. Een les die geleerd kan worden uit de vernietiging van het Grondwettelijk Hof is het gegeven dat het essentieel is om alle effecten op alle sectoren en statuten in beschouwing te nemen vooraleer een nieuwe regeling gelanceerd wordt en het niet als alleenstaande maatregel te nemen. Daarom lijkt het me nuttig om alle mogelijke oplossingen grondig te overwegen. We moeten vooral vermijden dat nieuwe statuten meer onduidelijkheid scheppen en in concurrentie treden met reguliere tewerkstellingen en een onbezoldigd statuut als vrijwilligerswerk.

Als een nieuw, vergelijkbaar statuut als het verenigingswerk toegelaten zou worden in de culturele sector, dan is het van wezenlijk belang om de toegelaten activiteiten, taken en functies duidelijk en precies te omschrijven. Daarbij moet onderzocht worden voor welke specifieke activiteiten het verenigingswerk een oplossing biedt ten aanzien van de huidige tewerkstellingssituatie en waar er al andere regelingen bestaan om mensen correct in te schakelen binnen verenigingen. De belangenbehartiger voor de sector heeft daar echter al goed werk verricht en aan mezelf, maar ik veronderstel aan velen onder jullie en ook aan de federale collega's, al de nodige voorbereidingen bezorgd. Ik ga ervan uit dat die ook tot bij collega Vandenbroucke zijn geraakt. Ik zal daarover alleszins zelf ook contact opnemen met minister Vandenbroucke.

Als bevoegd minister voor het vrijwilligersbeleid wil ik hier ook nog even benadrukken dat het belangrijk is om voor die sectoren te vermijden dat het statuut vrijwilligerswerk verder uitgehold wordt, want dat is een zeer belangrijk en wezenlijk onderdeel van de cultuursector, zeker in het sociaal-cultureel werk en in de amateurkunsten.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Dank u wel, minister, ook voor de helderheid, zodat het duidelijk is. Ik steun uiteraard dat voornemen, want het is inderdaad belangrijk. We hebben het hier vaak over de professionele kunsten, maar er zijn heel veel Vlamingen bezig met amateurkunsten, waarbij er dan ook een beroep wordt gedaan op mensen voor ondersteuning. Ik hoop dat die noodoplossing er snel kan komen – die is tijdelijk – en dat we dan kunnen gaan naar een regeling die definitief alles regelt.

Ik begrijp ook wel dat dit nodig is om te vermijden dat we weer in juridisch vaarwater terechtkomen en botsen met de Raad van State. We moeten hier toch wel op afzienbare termijn tot een regeling komen, dat is echt nodig.

De sportsector is vrij ruim en heeft veel meer vrijwilligers. De sociaal-culturele en amateurkunstensector bereikt echter ook heel veel Vlamingen. Het is echt nodig dat we ook voor hen zo snel mogelijk een oplossing kunnen bieden.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Voorzitter, inderdaad, het Grondwettelijk Hof heeft de wet van 18 juli 2018, een wet van de vorige legislatuur, de zogenaamde bijkluswet in de volksmond, vernietigd wegens – de minister-president gaf het aan – de zeer ongelijke behandeling die zou kunnen ontstaan tussen zelfstandige werknemers en 'bijklussers'. Het is goed dat er een noodwet gemaakt is die garandeert dat er in de sportsector tot het einde van het jaar een oplossing is gevonden. Het zou zeer goed zijn dat dit ook zou kunnen voor de sociaal-culturele sector, zoals de heer Meremans aangeeft. Het is ook voor hen belangrijk om rechtszekerheid te vinden.

Nog deze week is er effectief overleg geweest tussen het kabinet-Vandenbroucke en de federatie, de Franstalige tegenhanger van de federatie en de verenigingen sociaal-cultureel werk. Dat is goed gelopen. Ik ga ervan uit, minister-president, dat minister Vandenbroucke contact zal nemen zodra men daar geland is. Dat neemt niet weg dat we tegelijkertijd, zoals u aangeeft, moeten zoeken naar een duurzame oplossing voor volgend jaar.

De heer Meremans ziet meer heil in een algemeen statuut, maar ik zou zeggen: laten we zo nauw mogelijk op maat van de sector, zo dicht mogelijk bij de noden van al die verschillende verenigingen, aansluiten. 'One size fits all' is goed als dat kan, maar ik zou eerder kiezen voor een aparte behandeling. Essentieel daarin is dat we rechtszekerheid krijgen en nog een tweede uitspraak van het Grondwettelijk Hof vermijden. Dat zou helemaal niet goed zijn voor de sector. We moeten dus streven naar rechtszekerheid.

Ik wou graag van u horen, minister-president, waar u het meeste heil in ziet: 'one size fits all' of heel specifieke regelgeving op maat? Wat is uw denkpiste?

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Het belangrijkste is om te bekijken wat de sociaal-culturele en de amateurkunstensector nodig hebben. De nieuwe wetgeving moet vooral de toets van het Grondwettelijk Hof doorstaan, zodat die niet opnieuw vernietigd wordt. Ik vrees dat dit wel het geval zou kunnen zijn als we de vergoeding voor het verenigingswerk gelijkstellen met een onbelaste vrijwilligersvergoeding. Er is een duurzame oplossing op maat nodig, zoals mevrouw Segers zegt.

Het Grondwettelijk Hof heeft een heel duidelijk standpunt ingenomen, namelijk dat de inkomsten uit verenigingswerk geen onkostenvergoedingen zijn maar wel principieel belastbare inkomsten. Zowel de werknemer als de werkgever moet een billijke bijdrage betalen, zoals voor alle andere inkomsten uit arbeid.

Die tijdelijke wet voor de sportsector is inderdaad gemotiveerd vastgelegd op die 10 procent, omdat ze anders volledig belastbaar zouden zijn. Collega Meremans, laat ons daar de feiten wel scherp houden: het gaat hier niet over een dubbele afdracht voor eenzelfde vergoeding. Het alternatief is een volledig belastbare vergoeding. Laat ons de feiten scherp houden en denken aan die rechtszekerheid. We

hebben wetgeving nodig die de toetsing kan doorstaan en we mogen geen onduidelijkheid scheppen voor de sectoren.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, dank u voor uw heel heldere antwoord. Het sluit inderdaad aan bij de behoeften en de appreciatie van de sector. Ook wij zijn eerder voorstander van een op de sector toegepaste regeling dan van een generieke regeling. Ik kijk wel uit naar hoe u daarover denkt.

In de marge hiervan wil ik aandacht vragen voor de statutenregeling in deze sector. Door de covidsituatie is het meer dan ooit duidelijk geworden dat die regeling ontzettend belangrijk is. We zijn daar nog nooit zo van doordrongen geweest als nu. U weet dat de Federale Regering deze ambitie heeft. Dat is een materie die Vlaanderen heel erg aanbelangt. Ik vraag mij echt wel af hoe u als minister-president en wij als Vlaanderen die discussie aangaan. Hoe zullen we daar gehoord worden? Welke stappen gaat u daar zetten? De discussie die woedt, moet nu eens kunnen landen. Die ambitie is er. Covid heeft bewezen dat de sector dat nodig heeft. Hoe zullen wij ons in dat project engageren?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De 'one size fits all', sectorspecifiek? Ik ga daar een beetje een sibillijns antwoord op geven, maar ik meen het ook. Ik vind dat we zoveel mogelijk 'one size fits all' moeten doen, maar ook niet meer dan mogelijk is. Je moet een basis hebben die dezelfde is voor alle sectoren, en dan moet je daar sectorspecifieke dingen op zetten waar het noodzakelijk is. Ik ben niet per se gedreven door het verlangen om alles in één ding te gooien. Neen, doe gemeenschappelijk waar het zinvol is om dingen gemeenschappelijk te doen en bewaar, waar de sectoren van elkaar verschillen, de mogelijkheid om sectorspecifieke dingen erop toe te passen.

Mijnheer Pelckmans, wat het kunstenaarsstatuut betreft: deze namiddag komt de interministeriële conferentie (IMC) samen. Op de agenda staat ook het kunstenaarsstatuut en hoe de Federale Regering daarmee wil omgaan. Mijn opmerking straks zal zijn dat ik vind dat er te weinig inbreng is van de gemeenschappen. Ik zal er deze namiddag op aandringen dat de gemeenschappen van in het begin in dat traject worden meegenomen. We zullen straks de discussie horen. Mijn aanvoelen op basis van de voorbereidende documenten en de voorbereidende interkabinettenwerkgroepen (IKW's) is dat onze inbreng pas in een veel latere fase ... Ik ga dus wel deze namiddag proberen om dat te corrigeren: we worden van bij het begin bij dat traject betrokken.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Collega's, dank u voor jullie insteek. Ik begrijp ook de bezorgdheid die leeft. Mocht het in deze commissie louter onze bevoegdheid zijn, dan zou dit redelijk snel geregeld zijn. Maar in elk geval, of het nu sectorspecifiek of generiek is, daarvoor ben ik niet genoeg een expert. We moeten alleszins zien dat het juridisch haalbaar is. Dat moeten we zo snel mogelijk doen. Maar laat ons in deze commissie ons voornemen dat we daarop blijven hameren. Het is zoals de heer Pelckmans zegt: dit moet wel degelijk landen. We rekenen dan ook op de federale partners om dat te doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de toekenning van subsidies aan politiek (links) activisme in het kader van het sociaal-cultureel volwassenenwerk – 1641 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister-president, beste collega's, het is een brandend actueel thema. Dat er al langer problemen zijn met de Vlaamse subsidiepolitiek, is voor het gros van de Vlamingen wel duidelijk. Maar de recente verdachtmakingen van corruptie en politieke inmenging door zogenaamde – 'what's in a name?' – sociaal ondernemers zorgen ervoor dat er alleen maar meer rookgordijnen opduiken. Rookgordijnen die wij graag in samenwerking met u – u weet dat u daarin onze steun hebt – zouden doen verdwijnen. Maar de boel opkuisen, dat kan natuurlijk alleen met de kraan dicht.

Eind september, begin oktober 2020 erkende deze Vlaamse Regering 18 nieuwe socio-culturele organisaties binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Elke vijf jaar kunnen organisaties zich kandidaat stellen. Er waren 39 kandidaturen vorig jaar en daarvan werden er dus 18 geselecteerd. Ieder jaar is dat eigenlijk een verrassing, een zure verrassing. Er zijn er altijd wel nog bij te vinden en dat is ook nu weer het geval. De afgelopen legislatuur kon u dat nog wegsteken onder het mom van een 'halflinkse' minister van Cultuur, maar met u, minister-president Jan Jambon, de rechtse bakermat van de N-VA, verwacht men toch een ander beleid.

Ik zal u echter een korte opsomming geven van wat u nu juist subsidieert, zodanig dat het ook voor de burgers die dat gelag betalen, eigenlijk heel duidelijk is. Laat ons beginnen met BE Vegan. BE Vegan is een vereniging die in 2015 het eerste Belgian Vegan Event organiseerde en steun geeft aan de Belgian Vegan Awards. De kerntaak van de vereniging is 'Belgium vegan-friendly maken'. Geen woord trouwens over Vlaanderen op de webstek. Ze gebruikt geen Vlaams logo, maar gebruikt uiteraard wel 150.000 euro van het Vlaamse belastinggeld. BlinkOut: dat versterkt de veerkracht van individuen en bedrijven door middel van workshops, persoonlijke begeleiding en het aanbod aan stille ruimtes en prikkelarme kantoren in de Gentse binnenstad. Ik weet niet goed wat ik mij daarbij moet voorstellen, maar ze gebruiken in ieder geval ook geen Vlaams logo, wel Vlaams belastinggeld. Die prikkelarme kantoren in Gent, daar zou de belastingbetaler dankzij u 165.000 euro aan bijdragen. CATAPA verzet zich uit een streven naar een rechtvaardige samenleving en het evenwicht tussen mens en natuur tegen aan mijnbouw gerelateerd onrecht en gaat op zoek naar alternatieven voor mijnbouw. Ik zie de link niet met Cultuur, u duidelijk wel. Zij gebruiken geen Vlaams logo, maar hebben wel recht op 150.000 euro Vlaams belastinggeld. De Landgenoten: zij kopen en beheren landbouwgrond en verhuren diezelfde grond dan weer aan bioboeren. Landbouwgrond kopen en verhuren: voor u goed voor 172.500 euro aan Vlaams belastinggeld. Furia, het vroegere Vrouwenoverlegcomité, een feministische denktank, ijvert voor een solidaire en meer gelijke samenleving. Op zich uiteraard niets mis mee, maar wie onderzoek doet, ziet dat de vereniging eigenlijk werk maakt van het promoten van abortus en de ecologische noodtoestand heeft uitgeroepen. Dat is voor mij plat politiek activisme. Dat mag uiteraard, maar niet bekostigd met Vlaams belastinggeld. U denkt daar anders over: 150.000 euro. KLIQ is het vormingscentrum van çavaria; çavaria krijgt jaarlijks al 296.750, 25 euro. U geeft daar nog eens 165.000 euro bij. Vrienden van Hart boven Hard behoeft, denk ik, geen uitleg. We kennen allemaal Hart boven Hard als een groepering van extreem-linkse organisaties. Ze gebruiken uiteraard geen Vlaams logo – stel u voor dat zij

iets met Vlaanderen te maken zouden willen hebben – maar ze ontvangen wel 172.000 euro belastinggeld. En dan, onder het motto 'bewaar het beste voor het laatste': deze regering – u dus, minister-president – geeft 172.500 euro aan Refu Interim. Refu Interim wil de sociale en professionele zelfredzaamheid van nieuwkomers bevorderen door hen te steunen in hun traject naar werk. Wie verstaan zij onder nieuwkomers? Wel – zo staat er –: "asielzoekers, vluchtelingen en andere groepen met een recente migratie-ervaring".

U zult vast mensen op het terrein kennen. Ik ken die ook en ik ben daar mijn oorears te luisteren gaan leggen. Dat zijn illegalen die geld krijgen, Vlaams belastinggeld. Met zo'n Vlaamse Regering hebben we helemaal geen socialisten meer nodig. Zeven van die organisaties gaan van start met een decretaal minimumbudget van 150.000 euro. De andere elf organisaties krijgen een subsidie van maximaal 172.500 euro. Voor het merendeel van de instromers is dat echter een lager bedrag dan de beoordelingscommissie geadviseerd had. Dat zou er nog moeten bijkomen, maar toch heb ik enkele prangende vragen aan u en ik vrees veel Vlamingen met mij.

Mijn eerste vraag: wat zijn de elementen die u aan de dag legt om te verantwoorden dat al die genoemde organisaties überhaupt een eurocent van ons Vlaams belastinggeld krijgen?

Een tweede vraag, misschien iets specifieker: Refu Interim zou werk bieden aan illegalen. Kunt u dat bevestigen? Verschillende onderzoeksjournalisten menen dat in uw plaats wel. Is dat niet in strijd met verschillende wetten en decreten in ons land? Er worden immers illegalen betaald met Vlaams belastinggeld. Laat dat goed doordringen. Of ziet u daar geen probleem in?

Vrienden van Hart boven Hard, die naam zegt natuurlijk genoeg, is een politieke beweging. Hoe verklaart u subsidies voor een politieke beweging? Hetzelfde geldt voor Furia.

KLIQ is het vormingscentrum van çavaria. Dat krijgt al jaarlijks subsidies. Is dat volgens u niet twee keer langs de kassa passeren voor dezelfde vereniging? Met andere woorden, een schunnige constructie.

Een voorlaatste vraag: zeventien van die achttien nieuw erkende verenigingen gebruiken niet het logo van de Vlaamse overheid. Nochtans ontvangen ze wel al subsidies. Dat mag niet. U weet dat. Dat is een overtreding. Welke maatregelen zult u nemen tegen die overtreding?

En tot slot: welke andere initiatieven plant u om eindelijk eens werk te maken van een stopzetting van dit gesubsidieerd politiek activisme?

Veel vragen, hopelijk veel antwoorden. Dank u wel.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Brusselmans, zoals u van mij gewend bent, zult u inderdaad veel antwoorden krijgen op uw vragen. Ik moet op voorhand zeggen dat ik, voor ik partijpolitiek actief werd, politiek actief ben geweest in een gesubsidieerde socioculturele vereniging. Niet van de strekking die u daarnet heeft genoemd, maar van een andere strekking. Die werd toen ook door ministers van Cultuur gesubsidieerd omdat die vereniging een goede werking had. Dus ik hoop echt dat we nooit in een Vlaanderen terechtkomen waar het toekennen van subsidies aan organisaties afhankelijk is van de kleur van de minister of van het humeur, van de gezindheid of weet ik veel van wat van de minister. Trouwens, mijnheer Brusselmans, ik denk dat u, in uw geval, en de organisaties waar u voor staat misschien lang zouden kunnen wachten op een euro subsidie. Dat wil ik als intro

zeggen. Ook als minister heb je de decreten en de uitvoeringsbesluiten toe te passen – decreten die een meerderheid halen in het Vlaams Parlement – welke kleur en welke gezindheid je ook hebt. Ik ben blij in het verleden dat we subsidies toegekend konden krijgen op een objectieve manier en niet op een manier die afhankelijk was van de kleur van de minister.

Ik ga nu in op de verschillende vragen. Wat zijn de elementen om te verantwoorden dat de organisaties die u noemt, subsidies krijgen?

Mijnheer Brusselmans, ik wil eerst en vooral stilstaan bij de kern van sociaal-cultureel volwassenenwerk, waar het gaat om in een open en solidaire samenleving, mensen en het middenveld te ondersteunen om onze samenleving dagelijks mee invulling te geven, dagelijks vorm te geven en mensen een stem te geven, en mensen te laten participeren. Democratie leeft bij gratie van meerstemmigheid en dialoog. Wat u bestempelt als activisme of links activisme, is een persoonlijke waardering die u geeft over bepaalde organisaties. Ik denk dat veel van die organisaties het zelfs met die stempel die u erop drukt, eens zullen zijn. Maar ik ga me daar hier niet aan bezondigen.

De toekenning van de structurele werkingssubsidies gebeurt op basis van het beoordelingskader dat is ingeschreven in het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Op basis van het decretale beoordelingskader adviseerden de beoordelingscommissies in 2020 om achttien nieuwe organisaties tot het decreet toe te laten. De Vlaamse Regering volgde dat advies.

Een eerste evaluatie van de werking van die organisaties en van de wijze waarop deze werking aansluit bij het decretale beoordelingskader vindt plaats in 2023 door middel van de visitatieronde die in het decreet staat ingeschreven. Dat is het kader waarin dat gebeurt.

Dan uw specifieke vraag over specifieke organisaties, Refu Interim. Ik ben uiteraard tegen alle vormen van illegale tewerkstelling of van tewerkstelling van illegalen. Ik ontvang op geen enkele manier signalen van de administratie dat er in de cultuursector illegale tewerkstelling plaatsvindt. Als dat toch het geval zou zijn, dan is dat materie voor de bevoegde arbeids- of sociale inspectiediensten. Maar goed, ik zal dat laten onderzoeken want ik zou ook niet willen dat na verloop van jaren zou blijken dat we dergelijke praktijken gesubsidieerd zouden hebben. Ik zal aan mijn administratie vragen om specifiek daarnaar te kijken voor die organisatie.

Wat betreft Vrienden van Hart boven Hard en de subsidies voor een politiek vehikel, verwijs ik naar mijn antwoord op vraag een. Een van de doelstellingen van het decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk is het versterken van een duurzame democratische samenleving. In een gezonde en volwassen democratie kunnen civiele actoren samenlevingsvraagstukken op de politieke agenda plaatsen. Het decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk subsidieert daarom organisaties die maatschappelijk activerend werken door het publiek maken van gedeelde samenlevingsvraagstukken, mits er een aantoonbare kwaliteitsvolle werking is die voldoet aan de decretale beoordelingscriteria. Dat geldt voor organisaties zowel van links als van rechts als van het centrum.

Voor Furia stelt u dezelfde vraag. Dus ik verwijs naar mijn antwoord op de vorige vraag.

KLIQ is het vormingscentrum van çavaria. U vraagt of dat niet twee keer langs de kassa gepasseerd is. De aanvragen voor structurele werkingssubsidies sociaal-cultureel volwassenenwerk worden volgens het decreet door de administratie getoetst aan de decretale ontvankelijkheidsvoorwaarden. Dat omvat een tijdige indiening,

het niet-commercieel karakter van de rechtspersoonlijkheid van de aanvrager, een vestiging in het Nederlandse taalgebied of Brussel-Hoofdstad, het beschikken over een voltijds personeelslid, het gebruik van het Nederlands voor de subsidieaanvraag en het aantonen van een sociaal-culturele werking van minstens twee jaar.

De kwaliteit van de aanvragen werd in overeenstemming met het decreet door de beoordelingscommissies getoetst aan het decretale beoordelingskader. De nieuwe organisaties waarvan de aanvraag voldeed aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden en waarvan een kwaliteitsvolle werking werd aangetoond, werden toegelaten tot het decreet.

Zeventien van de achttien verenigingen gebruiken niet het logo van de Vlaamse overheid. Als die analyse klopt, en ik heb geen redenen om die in twijfel te trekken, is dat een ernstig probleem. Titel 6 "Algemene bepalingen", artikel 53 van het decreet stipuleert immers dat gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties in alle gedrukte en digitale communicatie, in het kader van hun sociaal-culturele werking de steun van de Vlaamse Gemeenschap vermelden door het logo van de Vlaamse overheid en het bijbehorende bijschrift te gebruiken, zoals is vastgesteld door de Vlaamse Regering. Ik zal de administratie de opdracht geven om dat strikt op te volgen.

Welke andere initiatieven plant de minister nog met betrekking tot dergelijk gesubsidieerd politiek activisme? Ik verwijs naar mijn antwoorden op vragen een en drie, die gecombineerd het antwoord op die vraag zijn.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Dank u wel, minister-president, voor uw antwoord. Ik zal eerst beginnen met het positieve en dat is dat ik tevreden ben dat u bereid bent om Refu Interim op dat vlak te laten onderzoeken, alsook de kwestie met betrekking tot de Vlaamse logo's. Maar tot daar het positieve natuurlijk.

Laten we duidelijk zijn: ik pleit hier niet voor een stopzetting van het subsidiëren van links politiek activisme en dan het rechts politiek activisme te blijven financieren. Neen, voor mij en voor mijn fractie, voor mijn partij, moet er geen enkele politiek activistische beweging gesubsidieerd worden. Om daar dan elke keer de Vlaamse Volksbeweging (VVB) of iets anders bij te halen, want ik hoor de rest al komen ... Er is natuurlijk een groot verschil tussen een sociaal geëngageerde vereniging als de VVB en Vrienden van Hart boven Hard. Dat verschil is er ook op het vlak van politieke voorkeur, maar voornamelijk op het vlak van de criteria waaraan een vereniging moet voldoen.

U hebt daar blijkbaar een andere mening over. Dat mag. Dat is natuurlijk uw goed recht. Maar dan moeten we er wel van uitgaan, als we dat toch gaan doen, elke strekking subsidiëren, dat daar een level playing field moet zijn bij onder meer de commissies die daar adviezen over uitbrengen.

Maar wat stellen we vast? Dat is er niet. Laat ons bijvoorbeeld eens kijken naar beoordelingscommissie G. Beoordelingscommissie G fungeert als trechter en filter voor elke nieuwe vereniging die ooit hoopt te rekenen op subsidies van de Vlaamse overheid. Het spreekt dus voor zich, beste collega's, dat die commissie strategisch cruciaal is en beslist welke organisatie of initiatief het verdient om subsidies te krijgen. Nu, ik heb niet alle tijd, zoals in mijn eerste vraagstelling, om alle namen in die commissie nog eens op te sommen, maar ik raad de burgers zelf aan, en u ook, collega's, om eens een kijkje te gaan nemen. Want dat lijstje, dat gaat van ex-voorzitters van Amnesty International tot drijvende krachten van Hart boven

Hard. Tiens, toch niet verwonderlijk, zeg, dat die laatste ondertussen ook nog zichzelf bediend heeft? Een eenvoudige 'wie is wie' van de leden van die beoordelingscommissie G illustreert dat je als vereniging in dit land maar beter de juiste politieke kleur hebt.

Minister-president, als u bij uw standpunt blijft, dan moet er een 'level playing field' zijn. U bent als minister bevoegd om zelf de externe experts voor die beoordelingscommissies aan te duiden. Waarom bevinden die zich nog altijd unisono aan de linkerkant van het politieke spectrum, waarom grijpt u dan niet in? Het is het een of het ander. Aan u het antwoord.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Collega Brusselmans, er zal ik-weet-niet-wat moeten gebeuren vooraleer wij ideologisch ooit eens op één lijn zullen zitten. Ik ga er zelfs niet aan beginnen om te proberen u te overtuigen. Dus dan ga ik het misschien proberen op een theoretische manier. Hoe denkt u dat er subsidies uitgereikt moeten worden? Ik denk dat u het erover eens bent dat we sociaal-cultureel werk verder moeten subsidiëren. Als u daar al zegt dat het niet meer hoeft, dan denk ik dat de discussie daar stopt. Maar goed, dat betekent dan ook dat u bijvoorbeeld de Vlaamse Volksbeweging niet meer zou subsidiëren. Ik snap eigenlijk dat u zegt: 'Ik ben pro subsidies.' Goed. En dan heb je verschillende manieren waarop je dat kunt doen. Zoals de Romeinse keizers: duimpje omhoog en duimpje naar beneden. Dat kunnen we doen. Maar goed, de Romeinen, een fijn volkje, maar ik zou toch die gewoonte niet overnemen. Dan kun je het tweede doen. Je kunt gaan beoordelen puur op kwantiteit. We gaan vinkjes zetten. En vroeger gebeurde dat in het decreet Sociaal-cultureel werk. Toen werd er gekeken naar hoeveel leden je had, over hoeveel provincies en met hoeveel activiteiten. Check, check, check, check, en dan kreeg je subsidies. Dat is eigenlijk bijna een algoritme: 'Computer says no.' Ik denk dat u daarmee ook problemen gehad zou hebben. Want dan zouden die vermaledijde linkse activisten misschien ook gesubsidieerd kunnen worden, want ze hadden hun kwantiteit van checks gehaald.

En dan heb je de derde mogelijkheid. En de derde mogelijkheid is dat noch u, noch ik, noch de minister-president kunnen zeggen: het is goed of het is niet goed. Nee, we laten dat over aan objectieve commissies, een objectieve administratie, die gaat kijken of het beleidsplan dat is ingediend klopt, of de remediëring klopt die men in het verleden heeft gedaan en of de organisatie heeft gedaan wat ze beloofd heeft in haar beleidsplan. En op basis van een volledig, geïntegreerd advies gaat de minister dan een beslissing nemen. En ik denk, mijnheer Brusselmans, dat dat de best mogelijke, objectieve, juiste manier is. En niet de manier, waarbij bijvoorbeeld Refu Interim, omdat dat in uw ogen tot de linkse strekking behoort, niet zou mogen ondersteund worden omdat u niet van die strekking bent. Dat zou ik een heel kwalijke evolutie vinden. En dan nog specifiek Refu Interim. Ik vind het goed, minister-president, dat u dat onderzoek zult doen. Ik ken de organisatie persoonlijk zeer goed. En ik stel u voor, mijnheer Brusselmans – we wonen niet ver van elkaar –, kom eens een keer naar Gent, ik nodig u uit, en we gaan samen eens een bezoekje brengen aan Refu Interim. Misschien kan ik u op die manier toch wel overtuigen.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, dank u voor uw antwoord. En ik dank zelfs mijnheer Brusselmans om die vraag te stellen, want eigenlijk legt hij het bewijs op tafel dat ons decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk, zoals we het hier allemaal met heel veel kennis en enthousiasme gezamenlijk hebben goedgekeurd, gewoon goed werkt. Hier ligt het bewijs op tafel dat het functioneert, en dat we bovendien gelijk hadden toen we bij de aanvang van deze legislatuur heel

kritisch waren over de eerste hervormingen die daar op tafel lagen. U herinnert zich nog wel de woelige tijden net voor Kerstmis, die we gelukkig hebben kunnen afwenden.

Kortom, bij dezen, het is precies suikertijd, nogmaals, minister-president, ik ben blij dat jullie die adviezen correct gevolgd hebben. Laat ons er vooral op toezien dat we het decreet, zoals het nu is uitgedacht en functioneert, zo houden. Dat wil niet zeggen dat we dat niet kritisch zullen bekijken, dat moeten we altijd blijven doen.

Ik wil nog met een volgende bedenking eindigen. Ik denk dat jullie zich nog wel allemaal de heer Sus Verleyen herinneren, de legendarische hoofdredacteur van Knack. Hij schreef daar op 10 januari 1996 de volgende wijze woorden: "Een mens kan toch niet illegaal zijn? Ja, zij overtreden een wet, maar wie andere wetten overtreedt, is daarom al evenmin een illegaal." Met het wijze besluit: "Mensen moeten toch niet ontmenselijkt worden." Voordat we zware discussies over illegaliteit voeren, zou ik toch willen dat we deze bedenking even in ons achterhoofd meenemen.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, dank u voor het antwoord, waarin ik mij volledig kan vinden. Collega Brusselmans, bedankt om hier deze vraag te stellen en om een en ander nog eens heel duidelijk en scherp te stellen. Wat u met uw vraagstelling duidelijk hebt gemaakt, is dat u het Vlaamse middenveld niet kent en dat u ook het leidende principe van het civiele perspectief niet kent, maar ook dat u de werking van de organisaties die u noemt niet kent. Ik zou kunnen doorgaan op çavaria, dat ik redelijk goed ken. U gooit alles op een hoop. Çavaria is de koepel van al die provinciale regenbooghuizen, die allemaal een heel goede werking hebben. Als gevolg van een aantal hervormingen in het verleden wordt de subsidie naar çavaria gestort en moeten zij dat verder doorstorten ... (*onverstaanbaar*). Maar dat klopt niet. Maar bon, we moeten niet in die details treden.

U spreekt hier over het politieke activisme van die organisaties. Ja, ongetwijfeld zit er wel wat politiek activisme bij een deel van die organisaties. Dat is ook een van de rollen die het middenveld moet en kan spelen: een stem geven aan mensen wier stem anders niet wordt gehoord. Maar is dat allemaal politiek activisme? Die vegan oproep om gezond te eten en daarrond te sensibiliseren: ik weet niet wat daar het politiek activisme van is. Maar bon, zelfs dan nog is dat geen probleem.

Dat brengt mij bij dat civiele perspectief. Dat houdt in dat middenveldorganisaties met hun werkzaamheden inspelen op noden in de samenleving waar de overheid misschien nog te weinig op inspeelt. Dat doen zij vanuit een inherente meerwaarde. Dan is het niet de bedoeling dat we ze als verlengstuk zien van deze overheid, met haar wisselende coalities, of als een verlengstuk van het overheidsbeleid, maar wel op basis van hiaten die er zijn. Daar kan inderdaad soms wat politiek bij komen kijken. Maar dat civiele perspectief hoort bij een democratie. Je moet stemmen uit de kritische oppositie ook subsidiëren. Anders glijd je af naar situaties zoals in Polen en Hongarije, waar enkel de gelijkgezinden worden gesubsidieerd. Pas dan, collega Brusselmans, doen we aan een politiek activisme dat problematisch kan zijn. Dan wordt maar één strekking, één stem, gehoord.

Minister-president, ik ben heel blij dat u heel duidelijk stelt dat het niet mag afhangen van de kleur van een minister of regering wie al of niet subsidies gaat

krijgen. Collega D'Hose heeft dat heel juist geschetst: dat is de ... (*onverstaanbaar*). Dat gebeurt met visitaties en beoordelingen. Nadien komt er inderdaad een beslissing van de minister en de regering die de subsidies toewijst.

Het civiele perspectief is voor mij het leidende principe voor ons sociaal-culturele middenveld. Minister-president, hanteert u dat ook als uw leidende principe? Maar eigenlijk heeft u bij de inleiding van uw antwoord zonder de term 'civiele perspectief' in de mond te nemen heel duidelijk gemaakt dat u daar ook achter staat.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Ik wil om te beginnen de minister-president feliciteren voor zijn sterke en heldere antwoorden, zoals een echte staatsman betaamt. Het was klaar en duidelijk. Dat is goed, want het is cruciaal voor onze democratie dat beslissingen over subsidies aan ons rijke sociaal-culturele veld, aan het middenveld, niet afhangen van de kleur van de minister.

Mijnheer Brusselmans, de heer Van de Wauwer zei het al, u geeft hier echt aan dat middenveld niet te kennen. Dat is zeer problematisch als u er uitspraken over wilt doen. Vooral toont uw perspectief aan dat het goed is dat geen enkele partij met uw partij wil besturen. Dat zou de doodsteek zijn voor ons rijke kleurrijke en diverse middenveld, en dus ook voor onze democratie. Het is zeer goed dat u hier zo 'outspoken' bent.

Ik treed de heer Pelckmans bij. Precies dat u hier die vraag stelt, toont dat ons sociaal-cultureel werk werkt. Ik zou eigenlijk de collega's van de meerderheid en de minister-president willen oproepen om dat te erkennen en geen tweede poging te doen om een nieuw decreet neer te leggen. Ons huidige decreet is immers zeer goed.

Mijnheer Van de Wauwer, dat civiele perspectief is inderdaad cruciaal voor dat middenveld. Zij zijn de motor van sociale verandering. Zonder dat middenveld, zonder die verenigingen hadden we nooit zover gestaan inzake vrouwenrechten, inzake rechten voor lgbtq's. Ook zaken als autodelen en ecologie zijn zo gegroeid. Het borrelt en komt op de duur in het beleid terecht. Zij zijn daar vitaal.

Dat is de reactie voor mijn fractie, vanuit een behoorlijke verontwaardiging.

Marius Meremans (N-VA): Mijnheer Brusselmans, iedereen is blij met uw vraag. Wel, ik ook. Ik sluit me aan omdat we vaak het verwijt krijgen – deze eenvoudige dienaar ook – dat het onze bedoeling is om dwars door de instellingen heen alleen nog maar dat te willen doen waarvoor we gelijkgezinden vinden. Het antwoord van de minister-president toont juist aan dat dit verre, verre van onze bedoeling is.

De wijzigingen rond het sociaal-cultureel volwassenenwerk staan in het regeerakkoord en die gaan we uitvoeren, net niet om bepaalde voorstellen van de heer Brusselmans teniet te doen, maar om het decreet beter te maken. Dit is inderdaad essentieel voor onze democratie.

Wat zou er gebeurd zijn met de holebibbeweging als zij niet gesubsidieerd noch ondersteund werd? Wat zou er gebeurd zijn met de vrouwenbeweging indien zij niet ondersteund was? Zo is er een hele reeks van sociaal-culturele organisaties. Sommige zie ik graag, sommige zie ik minder graag, sommige zien mij graag, en sommige zien mij helemaal niet graag. Dat is niet de essentie.

We gaan toch geen lijstjes opstellen van wie we wel en wie we niet willen? Het middenveld is de kern van een democratie. Er zijn golven, bewegingen, ideeën die borrelen in onze maatschappij. Sommige zullen misschien goed zijn, sommige vind ik niet goed, maar dat is van geen belang. Ze moeten de kans krijgen, dat civiele

perspectief, om zich te ontplooiën. Sommige ideeën borrelen verder door, andere niet. We moeten ze wel de kans geven.

We willen niet verglijden in een maatschappij waarin wij gaan bepalen wie mag en wie niet mag. Daarvoor zijn er commissies. Als er elementen zijn die echt niet kunnen, die niet conform het decreet of de wet zijn, dan moeten die worden aangepakt. Laat ons alstublieft niet gaan bepalen wie mag en wie niet mag volgens onze eigen voorkeuren. Dat is gewoon niet de-mo-cra-tisch. Dan vervalt men snel in enge, enge toestanden.

Laat ons eerlijk zijn: we hebben het al vaak moeten opnemen voor onze westerse democratie. Dit is nu werkelijk een pijler daarvan.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel, collega's. Ik wil nog twee elementen duidelijk stellen. Ik denk dat de heer Brusselmans wel gelijk heeft op één vlak: heel dat systeem van pluralisme en brede democratische spanwijdte staat en valt inderdaad met de pluralistische en evenwichtige samenstelling van de commissies. Ik denk dat dat een permanent aandachtspunt moet zijn. Dat is ook een aandachtspunt voor mij, en ik denk voor iedere minister van Cultuur. Die commissies moeten evenwichtig samengesteld zijn. Dat moet niet op een apothekersweegschaaltje afgewogen worden of via een cultuurpact bepaald worden, maar we moeten wel zien dat het brede spectrum daarin aan bod komt. Dat moet permanent bewaakt worden.

Over een tweede element wil ik ook heel duidelijk zijn, mijnheer Pelckmans en mevrouw Segers: we gaan wel degelijk door met de aanpassingen die in het regeerakkoord staan inzake het decreet sociaal-cultureel werk. Jullie hebben dat vorige keer via een 'truc met de duif' kunnen uitstellen, maar ik geef u op een blaadje: van uitstel komt geen afstel. Wij gaan wel degelijk die wijzigingen doorvoeren, zoals contractueel tussen de drie partijen werd overeengekomen in het regeerakkoord.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Collega's, jullie hebben me allemaal bedankt voor de vraag. Ik zal jullie allemaal bedanken voor de tussenkomsten. Als ik de afgelopen twintig minuten uitknip, dan heb ik eigenlijk al mijn hele campagne om in 2024 te voeren. Hoe jullie hier samenklitten als een bende palingen in een emmer snot om het heilige huisje van de culturele subsidies te beschermen, dat is eigenlijk fantastisch om te zien. Minister-president, u hebt nog nooit zoveel bloemen toegegooid gekregen van de linkerzijde. En waarom? Het zijn natuurlijk hun verenigingen die zij hier lippendienst moeten bewijzen. Het is maar al te gemakkelijk om de hele tijd te doen alsof mijn partij of ikzelf zelf zouden willen beslissen wie wat krijgt en wat niet. Neen, dat is niet zo. En ik ben blij dat u dat wel hebt begrepen, minister-president, blijkbaar in tegenstelling tot alle andere collega's hier. Wij zijn van oordeel dat die beoordelings- en adviescommissies objectief moeten worden samengesteld, en dat is niet het geval de dag van vandaag. Dat kan iedereen voor zichzelf gewoon uitvissen.

De Vlaamse subsidiepolitiek is rot tot op het bot. Dat staat vandaag perfect beschreven in 'tScheldt: je richt een vzw op, je zorgt ervoor dat die extreem gesubsidieerd wordt, daar trek je dan de kaart van bijvoorbeeld Biafraanse kinderen, en je bent vertrokken. En naast die vzw maak je allemaal kleine vennootschappen aan, je factureert hevig, het liefst van al laat je die vennootschappen nog oprichten door een stroman – bijvoorbeeld de 'vrienden van ...' – maar in het slechtste geval doe je het zelf en dan loop je vroeg of laat wel eens tegen de 'urban' lamp. Maar

wie is daar natuurlijk het slachtoffer van? Dat is heel de sector die wel goede bedoelingen heeft, dat is deze regering – maar daar zit ik minder mee in – maar het grootste slachtoffer is de Vlaming met wiens belastinggeld dat allemaal betaald wordt.

Ik sluit af: aanstaande zondag organiseren wij met onze partij een digitale studiedag waar een voormalig kabinetsmedewerker van blauwe stempel, een eigenaar van een theaterschool en nog interessante gasten hun hart zullen uitstorten over de wantoestanden van het beleid die zich al decennialang voordoen en waar nog meer vriendjespolitiek met naam en toenaam genoemd zal worden. Ik raad iedereen dus aan – en ik wil jullie ook de link bezorgen, collega's – om zondag om 11 uur digitaal mee te volgen. Misschien zullen dan jullie ogen opengaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.